

Milí čtenáři!

Vítejte v mém deníku. Doufám, že se vám moje vyprávění o našem bláznivém výletu bude líbit. Zdraví vás poutnice Linda na mechanickém vozíku.

Jestli chcete poznat nejláznivějšího vozíčkáře, tak si představte hubenou holku střední postavy. Nosím košili a k tomu sukni s prdlými punčocháči, protože už mě nebaví vypadat jako kluk. Působím dojmem „mouchy snězte si mě“ a kam mě člověk postaví, tam mě vždycky najde. Snažím se být filozof svého vlastního života, i když jsem na vozíku a neudělám si bez pomoci vůbec nic.

Bydlím sama a tímto deníkem bych ráda ostatním lidem s postižením ukázala, že všechno jde, ale musí se chtít.

S kamarádkou Káčou jsme přemýšlely, kam bychom společně vyrazily. Až jednoho dne Káča přišla s nápadem vydat se do Španělska na poutní cestu do Santiaga de Compostela, kde jsou uloženy ostatky apoštola Jakuba. Svatojakubská pouť má velký význam hlavně pro křesťany, ale nejen pro ně. Existuje mnoho cest do Santiaga, ale jedna z nich je ta hlavní – „camino francés“. My jsme si ji nakonec zvolily, protože je nejjednodušší, a to zejména pro lidi s jakýmkoliv handicapem. Naplánovaly jsme si ujít 270 kilometrů, protože jsme měly jen měsíc a chtěly jsme mít jistotu, že do Santiaga dojdeme.

K tomuto výletu jsem se rozhodla, protože jsem chtěla zažít něco nového, jak je mým dobrým, nebo špatným zvykem, podle toho, jak se to vezme. Ale já jsem prostě taková, do všeho jdu s naprostou jistotou, i když vím, že to může dopadnout všelijak. Je pravda, že kdybych si nenašla svoji kamarádku Káču, se kterou se navzájem dobře doplňujeme, tak by se tento nápad nikdy neuskutečnil.

V úterý 9. října jsme se ocitly na letišti. Vypadaly jsme jak cikánky, protože můj mechanický pojezd byl naložený všelijakými krámy, které byly pode mnou připoutány gumaticuky. Nejdřív jsme musely všechny ty krámy vyndat z podvozku a spolu s bágem jsme je svázaly a nechaly zvážit, protože jsme měly zaplacené jenom jedno zavazadlo. Když nás viděla paní za přepážkou, zeptala se, jestli nepotřebujeme asistenta. Po nějaké době jsme si všimly, že na nás čeká nějaký chlápek, který je úplně v klidu. Zavazadlo bylo poněkud těžší, než jsme očekávaly, ale nechaly jsme ho

zabalit do neforemného balíku a pak už stačilo nechat ho odbavit. Sympatický týpek nás doprovodil do haly, kde čekají lidé na odlet. Spolu s dalším chlápkem mě přesadili na starou srandovně židli na kolečkách, která vypadala jak z 19. století, připoutali mě starým řemenem a odnesli do letadla. Židle neměla ani područky, takže mi museli hlídat ruce, aby mi je cestou neusekli. Stejným stylem mě přehodili i na sedadlo. Letěla s námi taková obézní ženská, která mluvila španělsky. Byla taky na vozíku, ale dokázala vyjít schody do letadla. Když už jsem seděla na sedadle, tak jsem si všimla, že ta paní má asi strach, že jí při vzletání bude blbě. Chystala si papírový pytlík, kdyby se náhodou poblila. Ale byl to planý poplach, nakonec jí nebylo nic. Na sedačce jsem vlála jak větev ve větru, tak mi Káča dala sedák do podpaží. Díky tomu jsem pak seděla jako svíčka.

Když jsme byli nad mraky, tak mi přišlo, že ty mraky mám před sebou jak na talíři.

V Barceloně jsme si potřebovaly nechat zavazadlo v úschovně, ale zjistily jsme, že na terminálu 2 žádná úschovna není. Musely jsme na terminál 1. Slíbili nám, že nám někdo přijde pomoci, ale když asi půl hodiny nikdo nešel, naštvaly jsme se a rozhodly se, že to zvládneme samy. Než mě Káča dala do výtahu, tak se zavřely dveře a výtah ujel i s věcmi. Přivolaly jsme si ho a věci přijely zpátky i s několika pasažéry. Po dlouhém boji jsme konečně schovaly náš neforemný balík do úschovny a pořádně jsme si oddechly.

Když jsme se porozhlédly po Barceloně, rozhodla jsem, že se zajdeme podívat do katedrály, ačkoliv to mělo stát 13 euro. Chtěly jsme jet metrem, ale kolemjdoucí nám řekli, že není bezbariérové. Pak jsme si všimly výtahu a holky na elektrickém vozíku. Neváhaly jsme a zeptaly se jí. Nakonec jsme se metrem dostaly až ke katedrále, bylo to v půl šesté. Otevřeno měli do šesti. Paní nás už nechtěla pustit, ale řekly jsme jí, že jsme tu jen na jeden den a ona nás nechala jít dovnitř a ještě k tomu zadarmo. Když jsem do katedrály vlezla, cítila jsem se jako v lese. Sochy zvířat vypadaly jako živé. Sloupy připomínaly stromy různých druhů a tvarů. Bylo zde velice klidné a tajuplné prostředí, jako v divokém Amazonském pralese.

Později jsme zamířily na tržiště, kde jsem si naopak připadala jako v cirkuse, všude ovoce a vystavené hlavy zvířat. Bylo tam tolik jídla, že si člověk nemohl ani vybrat, a oči nám z toho přecházely.

Ptáte se mě, jestli je Barcelona bezbariérová? Všichni si myslí, že tam není výtah do metra, a on tam ve skutečnosti je. Na každém kroku mají nájezdy na chodníky a dokonce i městské autobusy jsou kompletně nízkopodlažní. Když řidiči vidí někoho na vozíku, mají za úkol vysunout samovyjíždějící plošinu, ještě než otevřou dveře do autobusu.

V Barceloně jsme strávily celých 24 hodin. Neměly jsme sehnané ubytování, protože jsme si tady chtěly užít den i noc. Káča ale byla velice utahaná, takže to zalomila v nejbližším parku na lavičce a já hlídala cenné věci, než se probere ze spánku. Když se probudila, šly jsme se projít. Po čase jsme dorazily do přístavu, kde se pohupovaly lodě od nejmenších po ty největší podle toho, jak se vlnila mořská hladina. V dále jsme uviděly docela pěkný park, kde byl trávník, na kterém se dalo přespat. Takže jsme zalehly do trávy jako bezdřáci a pomalu jsme se chystaly k odpočinku ve volné přírodě. Samozřejmě jsme se bály, takže Káča ke svému tělu přivázala vozík, aby ho náhodou někdo nečórl, jak se lidově říká. Povíдалy jsme si o zážitcích toho dne a pomalu jsme usínaly, pozorující krásné hvězdy a měsíc.

Středa 10. října

Ve čtyři hodiny ráno jsme na nic nečekaly a vydaly se na cestu do Valladolidu (jak se říká, ranní ptáče dál doskáče). Na letišti nastaly dvě větší komplikace. První se odehrála ve chvíli přesunu zavazadel a nás samotných od úschovny na příslušný terminál. Nejenže jsem málem odjela s řidičem autobusu kdovíkam, ale navíc skoro přiskřípl Káču, když vyndávala naše věci – idiot jeden! Zdárně jsme to přežily a dostaly jsme se konečně z busu na terminál. Ale to ještě nebylo vše. Zde nastal další problém. Naše zavazadlo neodpovídalo váze předepsané leteckou společností. Místo stanovených patnácti vážilo dvacet kilo. Takže nezbývalo nic jiného než vyházet všechny věci z batohu, rozložit váhu do příručního a normálního zavazadla tak, aby to odpovídalo předpisům, a samozřejmě znovu vše zabalit do igelitu, což dalo opravdu fušku!

Na letišti ve Valladolidu měli plošinu přímo u letadla. Když jsem sjížděla dolů, všimla jsem si, že nepřistavili žádnou letištní kraksnu, ale už můj vozík. Letiště nevypadalo jako obchodní centrum, bylo staré a malé. U paní na informacích jsme se snažily zjistit co nejvíce o ubytování. Bylo jasně vidět, že o tom moc neví. Chvíli jsme zevlovaly po městě a přemýšlely jsme, co dál. Jak jsme se tak poohlížely kolem, narazily jsme na informace, které už byly v centru města. Tam nám řekli, že žádné levné ubytování v tomto městě není.

Protože jsme ve městě nesehnaly nocleh, odjely jsme příměstským busem do Fuente Duero, vesničky vzdálené 6 km od Valladolidu, která ležela na jedné z menších poutnických cest. Chtěly jsme strávit noc v ubytovně pro poutníky, které se španělsky říká albergue. Přišly jsme k takovému útulnému dřevěnému domečku, ve kterém bydlel postarší muž jménem Arturo. Z jeho chování bylo zřejmé, že moc poutníků kolem nechodí. Pohostinný chlapík Arturo byl ze mě úplně hotový, nikdy totiž neviděl poutnici na vozíku. Také ho překvapilo, když mu Káča řekla, že jsem asketa a že mi kolikrát stačí jíst jednou denně nebo někdy i vůbec. Poznal na mně, že jsem chytrý člověk. Smála jsem se totiž na celé kolo a oči mi hrály všemi barvami, takže bylo vidět, že bych všechny přečurala, kdybych mohla. Ale španělsky neumím. Musím poznamenat, že jsem se hrozně styděla, protože mi až do poslední chvíle nebylo jasné, jestli budu rozumět aspoň pár slov, která pochytím. Ke svému překvapení jsem rozuměla dost dobře, můj pozorovatelský smysl se zbystřil jako nůž, kterým se krájí chleba.

Španělé mají obecně takovou povahu, že každému pořád něco vnucují. Ale Arturo byl z mého pohledu úplný extrém, protože byl doma sám. A my jsme ho možná i jistým způsobem nadchly. Nejdřív ze všeho jsme se ho zeptaly, jestli je poblíž nějaká restaurace, měly jsme totiž hlad. Arturo měl plnou ledničku a špazj připravený pro poutníky, takže nám řekl, že máme jít dál, že nám jídlo dá. Když jsme si odpočinuly, utrmácené po dlouhé cestě, usoudily jsme, že by bylo dobré si s ním popovídat. Hovor mé kamarádky s Arturem na mě působil jako hádka, připadalo mi, že mám před sebou italský manželský pár.

Arturo nám dával i to, co jsme nechtěli. Když jsme řekly, že něco je hezké, odpověděl nám, ať si to vezmeme. Než jsme šly spát, zeptal se nás, jestli chceme vystavit credencial. To je notýsek, do kterého se dávají razítka míst, kde se poutník na cestě zastaví. Obsahuje kolonku „způsob přepravy“ se třemi možnostmi, buď na kole, na koni nebo pěšky. Já jsem měla svůj vlastní credencial, takže mi bylo řečeno, že si tam mám udělat další kolonku – přeprava na vozíku.

Abyste měli představu, jak to tam zhruba vypadalo: Jako v luxusním, nově postaveném, bezbariérovém bytě. Měly jsme vlastní koupelnu a pokoj pro sebe. Hrál to tam všemi barvami, takže se člověk cítil jako doma. Arturo měl svou pracovnu, kde i spal. Tam se člověk cítil jako u nějakého spisovatele. Všude spousta knížek a celá místnost byla zařízená ve starém stylu.

Čtvrtek 11. října

Druhý den ráno jsme s Káčou řešily, kolik peněz Arturovi nechat v jeho kasičce. Předtím nám řekl, ať necháme, kolik chceme. Pohostil nás královsky, proto jsme se rozhodly, že když mu to nemůžeme oplatit, necháme mu i za ubytování 20 euro. Přátelsky jsme se s ním rozloučily a vydaly jsme se na stop směr Astorga, odkud jsme měly vyrazit už jako poutníci.

Nejdřív jsme zkusily štěstí u pumpy, nikdo ale nejel tam, kam jsme měly namířeno. Občas jsem měla pocit, že se ti lidé vymlouvají a prostě nás nechťejí vzít. Po půlhodině jsme se přesunuly přímo k dálnici. Asi čtyři hodiny jsme stály a s nadhledem pozorovaly, jak na nás lidé z kolemjedoucích aut čumí a ironicky se usmívají. Měla jsem dojem, jako by některým bleskla hlavou myšlenka: „Ty ženský se zbláznily, voni snad nevěděj, co dělaj“. Už jsme přestaly doufat, že nám někdo zastaví. V tom nás překvapivě oslovil nějaký chlap, vlastně spíš kluk. Chci vám ho popsat, protože podle mě vypadal dost zajímavě. Trochu jako pan profesor, protože měl brýle na černé gumičce, sklouzlé až na špičku nosu. Zdál se mi malý a hubený jako špageta.

Zeptal se nás, jestli stopujeme. Odpověděly jsme, že ano. Řekl, že si nás všiml už dřív, ale zastavil kousek dál, na dálnici to nešlo. Bylo nám jedno, že nás může svézt jen do Mansilla de las Mulas, vesničky vzdálené 10 km od Leónu. Prožívaly jsme silnou euforii, konečně nás někdo byl ochotný svézt. Asi se není čemu divit, že to v nás vyvolalo nutkání poděkovat komusi tam nahoře.

Jesús neboli Ježíš, tak se náš zachránce jmenoval, cestoval s Davidem, který na mě se svým hnědým plnovousem působil jako táta od rodiny. Tito dva muži měli mezi sebou takový zvláštní španělský černý humor. Tvrdili, že jsou bratři, což nakonec byla pravda. Ale v první chvíli jsem jim to nevěřila, protože se k sobě chovali jako gayové. Jejich auto vypadalo jako z filmu Louise de Funese, úzké a malé, jakoby popraskané. Ale nakonec se tam dvě cikánky – tedy my – narvaly. V autě to vypadalo jak ve vetešnictví, všude okolo mě harampádí, které občas poskočilo jako živé. Mezitím jsem naslouchala, co si dva páni vepředu povídají. Pochytila jsem, že pro nás hledají vhodnou ubytovnu a že nás chtějí vyložit přímo před ní. To se podařilo, a když jsme se při loučení silně objali, slíbily jsme, že jim ze Santiaga pošleme pohled, až úspěšně dorazíme.

Kolemjdoucí na naše duo hleděli s obdivem. Od majitelky ubytovny jsme si hned vysloužily přezdívku „chicas checas locas“ (praštěný český holky). V přízemí pro mě neměli volnou postel, spala jsem na matraci. Vydržím ovšem spát v jakýchkoli podmínkách, i v průvanu, vůbec mi to nevádí.

Pátek 12. října

Astorga

Ráno jsme si nebyly jisté, zda holka v našem pokoji skutečně spí. Vypadala, jako kdyby si ji přes noc vzala Smrtka. Ve snaze nevbudit ji jsme mluvily potichu, ačkoli jsme nevěděly, zda je naše šeptání vůbec nutné. K našemu velkému překvapení jsme slečnu později potkaly živou a zdravou. Od majitelky jsme dostaly poloviční slevu, padly jsme jí do oka.

Dvanáctého října mají ve Španělsku státní svátek – slaví se výročí objevení Ameriky. Na ubytovně nám bylo řečeno, že tento den asi žádný autobus do Leónu nepojede. A kdyby náhodou jel, tak jenom jeden nebo maximálně dva. Ale to nás neodradilo. Ačkoli ve vesnici bylo mrtvo, šly jsme se na autobusové nádraží zeptat, jestli nějaký spoj přece jen nejede. Dohodly jsme se, že kdyby ne, zkusíme opět stopovat. Paní nám řekla, že autobus sice jede, ale až v půl šesté večer. Takže jsme nakonec celý den čekaly na nádraží. Obě jsme

byly značně rozmrzelé, protože bychom už odtamtud nejradši vyrazily po své ose, což nešlo. Chtěly jsme psát deník, ale nedařilo se nám to. Do jisté míry to bylo i tím, že v kavárně, ve které jsme seděly, byl těžký a teplý vzduch, takže mi chyběl dostatečný přísun kyslíku a myšlenky v hlavě se mi neskládaly tak, jak bych potřebovala. Mohly jsme budít dojem, že jsme se pohádaly, ale ve skutečnosti jsme byly jen unavené z toho čekání. Autobus přijel podle plánu a my jsme se konečně hnuly z místa.

Přes León jsme se, opět pozdě večer, dostaly do Astorgy. Zeptaly jsme se pána v obchodě se suvenýry a on nám na mapě ukázal, kde se dá přespat. Rychlým krokem jsme pospíchaly do ubytovny. Hostitel, na první pohled nechotný depresivní morous, nám nejdříve nabídl pokoj v patře. Řekly jsme mu, že to nepřichází v úvahu, protože nechceme být závislé na někom dalším, kdo by nám musel pomáhat do schodů. A snad bychom ty schody i nějak zvládly, ale nevyhovoval by nám pokoj, kde spali muži i ženy dohromady. Lépe řečeno, jim by to pravděpodobně nevyhovovalo, z hlediska naší hygieny a potřeb. V přízemí se najednou vyloupl bezbariérový pokoj, o němž na začátku nepadla zmínka. Usoudila jsem, že poutní cesta nemůže být zas tak bariérová, když tam leckdy mají ubytovny přizpůsobené i pro lidi na vozíku. Stačí jen trochu lidského přístupu. Vše se vždy dá nějak udělat.

Po nějaké době jsme si oddychly a konstatovala jsem, že jsme opět vyfasovaly luxusní samostatné apartmá. Potěšilo mě to. Vyrazily jsme s Káčou obhlédnout terén. Našly jsme pěknou kuchyň s čistým a novým vybavením. Ze setkání se třemi ukecanými kluky z Backicka, kteří si nás oblíbili, máme na památku fotku. Šokovalo mě, že se vydali do Santiaga na kole a ještě k tomu se dvěma štěňaty. Poté jsme se daly do řeči s atraktivním Argentinem Martínem. Každý den jsme potkávaly spoustu nových tváří a nikdy nebylo jisté, zda se s nimi ještě uvidíme.

Sobota 13. října

Rabanal del Camino - 22 km

Když jsme vyrazily směr Rabanal, nevěděly jsme, kam přesně jdeme, kde se objevíme a zda vůbec skončíme v Rabanalu. Jak jsme se tak protloukaly ranní Astorgou, znenadání jsme si všimly, že před námi někdo kráčí pomalým, ale sebejistým krokem. Byl to Argentinec, kterého jsme potkaly v albergue. Byly jsme mu sympatické, takže s námi ušel pěkný kus cesty. Zastavili jsme se po cestě na zahrádce jedné hospody, kde jsme potkali tři kluky z New Orleans. Když ti tři měli náladu a když je to popadlo, udělali si siestu, hráli na kytaru a na buben. Z jejich písní číselá jižanská pohoda a bylo vidět, že se ničím nestresují. Daly jsme si s Martínem, s nimi a s několika dalšími poutníky třešňový likér, potom jsme se sebraly a šly s Argentinem dál. Zatáhl nás do takové kamenné vesničky, přes kterou vedlo camino – jenom pro vaši informaci, tak se řekne španělsky cesta. V té vesnici byla strašná spousta ostrých, drsných kamenů, které se sice daly vozíkem přejet, ale musela jsem být celou cestu na zadních kolech a to se mi moc nelíbilo. Ne kvůli kamenům, ani mi nevadilo jet naklopená, ale protože Káču z toho bolely ruce, a že ji bolely hodně.

Byla tam moc hezká hornatá příroda, na kterou svítily paprsky slunce. Čas od času se mezi šutry objevoval hnědý písek. Byly tam taky takové malé kamenné chaloupky, které na mě na první pohled působily jako něco mezi skanzenem a domečkem pro trpaslíky.

Najednou se mírumilovný sympatický Martín, který měl šibalské oči, zastavil a řekl, že už půjde dál rychlejším krokem sám. Měl totiž v plánu dojít až do Foncebadónu. Pro nás by to na začátek bylo moc. Zaujaly jsme ho a chtěl mít na nás památku, tak se s námi vyfotil a říkal, že nám potom pošle fotku e-mailem. Silně nás objal a potom jsme se už jen mohly dívat, jak mizí v dáli.

Tlačit mě po otravných kamenných kostkách půl hodiny nebyla žádná legrace, a tak jsme se rozhodly jít chvíli po silnici. Silnice byla pořád z kopce do kopce, ale to mně ani mé spolucestovatelce nevadilo. Cítila jsem se jako v autě, protože její krok byl stále rychlejší. Cesta nabírala čím dál tím větší obrátky a měla stále větší spád. Najednou – co nevidíme: před námi se na svých kolech objevili ti tři kluci, se kterými jsme se setkaly v Astorze. Museli se cítit dost divně, když se jejich oči setkaly s našimi a došlo jim, že jsme rychlejší než oni sami. Rozloučily jsme se s nimi, zasmály jsme se tomu a vyrazily vstříc vesnici Rabanal del Camino.

Paní v prvním albergue nám vstřícně poradila, ať jdeme o kousek dál, že tam mají přístup pro vozíčkáře. Poděkovaly jsme a došly jsme ke stavení, které evidentně před několika lety sloužilo jako kostel. Objekt toho měl nejspíš hodně za sebou, alespoň to na mě tak působilo. Dýchla tam na mě atmosféra kláštera. Hlavou mi probleskla myšlenka: „Kam mě to ty moje kola zavedly, když tady žádný bezbariérový pokoj není, to jsem zvědavá, kam nás dají, asi viděli vozíčkáře jen z rychlíku.“ Nakonec nás zavedli do prostoru, který vypadal, jako kdyby se tam v 15. století uchovávaly potraviny a věci,

kteří bylo potřeba uskladnit na zimu. Místní lidé povídali, že místnost využívají vždy když přijde někdo, kdo má specifické potřeby a nehodí se, aby s ostatními spal ve společné noclehárně. Všichni kolem nás běhali, jako bychom byly nějaké chudinky. Když jsme někam přišly, první specialitou býval vždycky dotaz: „Jste sestry?“ A druhý dotaz, který jsme často slýchávaly a musely jsme pořád dokola odpovídat, byl, jestli mi je zima. Všichni z nás byli úplně na větvi. Káču, se kterou jsem celou cestu absolvovala, brali většinou jako oběť. Musely jsme jim vysvětlovat, že žádnou obětí ve skutečnosti není.

Od chvíle, kdy nás Martín zanechal svému osudu, jsem měla pocit, jako by si mě do rukou vzal ďábel. Občas mi připadalo, jako by chtěl seslat na zem svůj obličej tím, že ho dal mně a schválně si vzal moje hlasivky. Tak jsem své nejlepší kamarádce ukázala, že nejsem vždy taková, jakou mě znala doposud. Ale takové věci ke kamarádství patří. Nebyla to „ponorka“, jedna druhou jsme chápaly, až tak, že jsme to nedokázaly vyjádřit slovy. Mohu myslím říct za nás za obě, že jsme cítily, jak nás to sbližuje.

Neděle 14. října
El Acebo - 17 km

Další den jsme opět vyrazily na cestu. Nevěděly jsme, jestli to zapíchneme ve Foncebadónu, což je nahoře v horách, anebo dojdeme i někam dál. Musely jsme do kopce, ale nevadilo nám to. Bylo příšerné počasí, i přesto jsme však vylezly nahoru do vesnice Foncebadón. Poté jsme usoudily, že bude nejlepší, když si v albergue

dáme čaj s vínem, zahřejeme se a půjdeme dál. V albergue jsme narazily na bláznivou Američanku a zase na naše známé kluky z New Orleans.

Ti vymysleli dobrý způsob, jak zapomenout, že s nimi klepe zima: stačilo zahrát nějakou pěknou písničku. Nechtělo se nám tam ale zůstat, jelikož nám připadlo, že jsme nic neušly. Proto jsme se vydaly do vesnice El Acebo, kam jsme nakonec opravdu dorazily. Ale ještě předtím jsme s vypětím všech sil vyšplhaly na samý vrchol kopce ke kříži, i když nám bylo řečeno, že se k němu stejně nedostaneme, protože stojí na obrovské hromadě kamenů. Pomohlo nám nahoru několik lidí, fascinovaných naším úsměvem a odvahou. Pravděpodobně chtěli udělat nějaký dobrý skutek. Sice jim chvíli trvalo, než si osahali můj vozík a zjistili, jak ho vzít, ale pak najednou koukám a stojím vedle kříže. Byl hrozný vítr a přšelo. V pláštěnce jsem vypadala jak červená mumie. Cítila jsem se jako ve vzlétajícím horkovzdušném balóně. Hromada, na které stál hubený, vysoký kříž, vyrostla z kamenů, které tam dodnes přináší poutníci. Má to pro ně velký význam. Toto místo se nazývá Cruz de Hierro.

Cestou dolů jsme se setkaly s neuměl vůbec anglicky. Upoutal nás dlouhý bicykl. Stroj měl tři kola a housenka. Všechny věci, které děda připevnil na tomto neskutečném však spočíval v tom, že na tomhle kole z Hamburgu. Je to 2300 kilometrů tam zpátky. Nejspíš to byl milovník jízdy na protože já kdybych mohla, jezdila bych A takhle speciální kolo, jaké měl on, jsem ještě neviděla.

jedním dědou, který však jeho nápadně vypadal trochu jako obří potřeboval, měl vynálezu. Hlavní vtíp jel do Santiaga až a dalších 2300 kilometrů kole. Což se ani nedivím, na kole, až bych brečela.

Ve vesnici El Acebo bylo albergues víc. Náš albergue byl zvláštní tím, že se tam objevili dva správci, jeden byl Francouz a druhý Španěl. Francouz na mě působil dojmem, že nikdy žádného vozíčkáře neviděl. Značně se ho dotklo, když jsme mu řekly, že tam chceme přespat. Bylo mi jasné, že nám říká: „To nevidíte, že jsou tady schody, proč jste si nezjistily, jestli je to tady bezbariérový, nebo ne?“ Snažily jsme se mu vtlouct do hlavy, že nám schody vůbec nevadí a že se klidně vyspíme kdekoli na zemi. Ten chlap ve mně vyvolával dojem, že si myslí, že vozíčkáři na camino nepatří. Choval se k nám, jako bychom byly malé nafintěné holčičky z takových těch filmů o bohatých rodinách, kde když děti něco provedou, jdou k otci na kobereček. Chápu, že měli oba muži pocit, že ostatní spolubydlíci budeme nějakým způsobem omezovat. Neměli tam ani bezbariérové záchody. Myslím si ale, že se k nám mohli chovat trochu líp. Poutník je poutník a měli by ho přijmout, ať je jakýkoliv.

Nakonec se ti dva frajeři umoudřili a chovali se už docela přívětivě. To ale nemění nic na tom, že jsme nocovaly v kuchyni na zemi, protože v přízemí neměli žádný pokoj. Toto jsme zažily v albergue, který nese název “parroquial”, což znamená farní; a naši dva hostitelé také brali katolickou víru velice vážně. V těchto ubytovnách je zvyk, že se připravuje společná večeře, všichni se musí u jídla sejít a hlavně jej musí sníst, ať je jakékoli. Ale to jídlo, co nám podávali, by nežral ani pes. Ještě k tomu jsem měla zdravotní problémy, takže jsem před večerí nějakou dobu strávila přibitá na záchodovém prkénku. Na záchodech to vypadalo luxusně, takže mi čas tam strávený nepřipadal promarněný, ale

pro vozíky to tam uzpůsobené nebylo. Přišlo mi to jako nějaká groteska. Udělat jakoukoliv potřebu na tom vynálezu mi dělalo dost velký problém. Nakonec to dopadlo tak, že jsme si na záchodě musely ustlat na zemi, i když hrozilo, že by tam mohl přijít nějaký cizí člověk. Říkala jsem si, tak ať si přijde a klidně se podívá, já si prostě potřebuju udělat hygienu, ať mi všichni vlezou na hrb. Když skončila – neúspěšná – seance na příslušném místě, musely jsme se odebrat do kuchyně.

Na večeri se nám nechtělo, protože nám to připadalo jako moc velký diktát, ale povinnosti jsou povinnosti a vymlouvat se nebylo vhodné. Hostitelé se ptali nás i všech ostatních, jaký jsme měli důvod jít camino. Shledaly jsme, že jen málokdo z přítomných byl věřící, brali cestu spíš jako odpočinek. Zatímco jsem naslouchala hovoru ostatních, připadala jsem si jako slepice, která za chvíli snese pořádně velké vejce. Když byla večere v plném proudu, podařilo se mi nakonec to, co jsem potřebovala, aniž by o tom kdokoliv věděl.

Poté, co jsme na příslušném místě vyřešily následky, potkaly jsme jednu postarší Řekyni. Prohodily jsme s ní a s několika dalšími pár slov, načež už se připozdilo a všichni šli spát. Uspořádaly jsme si věci v kuchyni tak, abychom se tam mohly uložit, a s myšlenkou, že všechno dobře dopadlo, jsme usnuly.

Pondělí 15. října

Molinaseca - 10 km

Probuzení do dalšího dne po zazvonění budíku bylo dost drsné. Když jsme se podívaly z okna, neviděly jsme nic jiného než černočernou tmou. Naše oči se setkaly a bylo nám jasné, že se budeme muset přemlouvat, abychom vůbec vykročily ven. Když jsme konečně vyrazily směr Molinaseca, dívaly jsme se ještě na hvězdy, krajina se totiž teprve probouzela. Chvíli jsme ani nedutaly, protože jsme si užívaly krásný čerstvý horský vzduch a čekaly jsme na východ slunce. A jak jsme tak pokračovaly po silnici vpřed, znenadání jsme si na obzoru všimly oranžovorůžového světla; zdálo se mi, jako by nás na cestě doprovázelo. Po nějaké době se rozednilo. Od té chvíle jsem měla pocit, že nade mnou visí bachratý horkovzdušný míč. Zdálo se mi, jako bychom s každým Káčiným krokem ušly 10 km. Kolem se rozprostíraly úchvatné hory porostlé mechem a jejich vrcholy byly zalité oranžovou září. V té chvíli jsem si připadala jako normální holka, která jede na kole a bez překážek míří k cíli.

Po čase jsme dorazily do vesnice. Všichni nás litovali, protože jsme byly vyčerpané z předešlé noci. Vypadaly jsme jako dvě bezvládná těla bez duše. Nějací lidé nám ukázali místo, kde jsme měly spát. Příbytek vypadal jako karavan. Má nálada se ve chvíli, kdy jsme se ubytovaly, podobala nafouklému míči, který má každou chvíli prasknout, a tak mě Káča nechala svému osudu a šla si dát siestu. Ještě ten večer jsme se udobřily a vše si vyjasnily. Shodly jsme se na tom, že krize náš vztah posílila a vznikla tím nová a pevnější dimenze našeho přátelství.

Úterý 16. října

Ponferrada - 8 km

Když jsme se dalšího dne probudily a vylezly jsme ze spacáků, každý, koho jsme potkaly, nás obdivoval a měl z nás oči navrch hlavy. Opět jsme netušily, kam nás nohy ten den dovedou. Vždycky, když jsme šly po silnici a potkaly jsme kohokoli, kdo měl u sebe mušli (symbol poutníků), zavolaly jsme na něj: „Buen camino!“, což česky znamená šťastnou cestu. Poutníci se takhle obvykle zdraví,

když se potkají. Silnice vedla místy mírně z kopce a jindy zase do kopce. Cesta nám nepřipadala tak prudká, jelikož nás nic nebolelo, a tak nám další úsek uběhl, jako když do stromu uhoří blesk. Byly jsme v pohodě a strašně jsme si to užily. Najednou se v dále objevilo město jménem Ponferrada. Řekly jsme si, že tímto tempem do Santiaga dorazíme moc brzy. Dohodly jsme se, že krapet přibrzdíme, rozhlédneme se po okolí a dál půjdeme, jen když se nám bude chtít.

Nakonec se nám nikam nechtělo a brzy odpoledne jsme se ubytovaly v albergue. Tentokrát byla ubytovna o něco větší než ty předchozí. Dokonce ji měli rozdělenou na pánskou a dámskou část, což mně dost vyhovovalo. Tísňivě na mě však působilo, že jsme měly společný pokoj se všemi ostatními ženami. Braly jsme to nicméně jako další výzvu na

naší cestě. Objevila jsem spoustu nových podnětů k přemýšlení. Potkaly jsme například staršího muže, díky kterému jsem měla možnost poznat, že camino může člověk absolvovat s kýmkoli a za jakýchkoliv podmínek. Tento neobyčejný pán šel camino s krásným hnědým poníkem, který vypadal velmi mladě. Měl s sebou však nejen koně, ale také exotického papouška. Klec s papouškem stála přivázaná na koni. Po několika minutách pozorování těchto živočichů jsem dospěla k názoru, že camino s vozíkem není až tak bláznivé, daleko ujetější je vydat se na cestu

se zvířaty. Ale můžu říct, že kdybych byla zdravá, tak bych byla schopná to uskutečnit i takhle. Vždyť je nakonec fuk, jestli máte vedle sebe čtyřnohého přítele, anebo dvounohého – hlavně, že si rozumíte. Myslím si, že koníkovi procházka nevadila, ale pták evidentně spokojený nebyl. Asi by si raději volně lítal sem a tam v oblacích, než se trmáčet v kleci přivázaný ke koni.

Pomaloučku se začalo stmívat. Dohodly jsme se, že si půjdeme do kuchyně uvařit čaj, a tam jsme objevily podobného blázna, jako jsme my. Každý den ušel 50 km. Dostal od nás přezdívku

Forrest Gump. Nadchly jsme ho tím, že jsme absolvovaly camino s vozíkem, bylo to na něm vidět. Chtěl na nás mít památku, tak jsme seznámení zpečetily společnou fotografií. Taky jsme potkaly chlápka z Andalusie, který nám hrál venku na kytaru, i když byla tma. Z jeho písni bylo cítit, že je dost osamělý a že by byl rád, kdyby se na cestu do Santiaga někdo vypravil s ním. Po nějaké době jsme se odebraly do pokojů, už bylo pozdě a ráno jsme musely brzy vstávat. Než jsme usnuly, povídaly jsme si o tom, že jsme udělaly dobře, když jsme zůstaly v Ponferradě. Byl to odpočinkový den. Vždyť platí, že nic se nemá přehánět.

Středa 17. října

Villafranca del Bierzo - 25 km

Ráno jsme se vzbudily brzy, odpočaté do krásného nového dne. Z okna byla vidět probouzející se příroda, netrpělivě nás očekávala a my jsme se na ni také už moc těšily. Často jsem si představovala, že nejsem na vozíku, ale že jedu na koni a cesta za mnou mizí v dále. Okolo nás se rozprostíraly krásné plantáže hroznového vína, které se vesele zelenaly. Tento výhled na okolí, kdy jsem si připadala, jako bych vše pozorovala z výšky, jsem si moc užívala. Zdálo se mi, jako bych se ocitla na jiné planetě. Kroky mé kamarádky a kola mého vozíku se stále zrychlovaly, letěla jsem volně vzduchem jako pták, který nemá žádný cíl a nemusí přemýšlet nad tím,

kam doletí, a myslím, že má spolujezdkyňe si tak připadala taky. Konečně jsme přibrzdily na prašné cestě mezi plantážemi, které vypadaly jako zázrak přírody. Najednou se tam objevil poník, pásl se vínem a vypadalo to, že si sladký zážitek užívá. Pozorovaly jsme, jak mu chutná, až jsem dostala příšernou chuť okusit také tuto delikatesu. Káča sice hrozny moc nemusí, ale šla mi nějaké natrhat, abych je mohla šťastně sníst.

Zatímco jsem tam stála, všimla jsem si, že nás doběhl známý Andalusan. Zjistily jsme, že je neuvěřitelně ukecaný. Po nějaké době jsme s ním šly poobědvat a i když jsme o nic k jídlu nežádaly, přinesl nám na ochutnání španělskou specialitu „pulpo“ neboli chobotnici. Ani jedna z nás neměla na nic takového pomýšlení, říkaly jsme mu to, ale on nás neposlouchal a pořád si vedl svou. V duchu jsem přemýšlela, že mu řeknu, ať si to sní sám, protože Káča už si s ním nevěděla rady. Nakonec jsme se ho zbavily a pořádně jsme si oddechly.

Pozdě odpoledne jsme dorazily do cíle, do města Villafranca del Bierzo. V albergue jsem si připadala jako ve filmu ze začátku 20. století s Vlastou Burianem. Každý obdivoval, jak se dokážu poprat se svým handicapem, nikdy tam totiž vozíčkáře neviděli. Z mého pohledu to v ubytovně vypadalo přepychově a lidé byli neskutečně laskaví. Mechanický vozík se tam vešel úplně v pohodě. Všechno tu sice bylo staré a značně opotřebované, ale mně se tu líbilo.

Čtvrtek 18. října

Vega de Valcarce - 17 km

Další den jsme vyrazily až v devět hodin. Většinou se musí ubytovny opustit do osmi, ale Španělé mají takovou neřest, že když se řekne v osm, znamená to pro ně v devět nebo v půl desáté. Když jsem vyšla ven, omámila mě vůně čerstvého vzduchu, připadalo mi, jako by ke mně příroda promlouvala a měla pro mě připravená nějaká tajemství. Vyrazila jsem vstříc je poznávat. Každý den vypadal úplně jinak než ten předešlý. Jako se lidé probouzí každý den s jinou náladou, tak i příroda, co nás den co den provázela, to měla každý den jiné. Tento

den nás čekal průsmyk v horách. Připadala jsem si jako horolezkyně. Cesta byla klikatá a hory byly zahaleny hustou mlhou. Tou však občas pronikly paprsky slunce a hory se díky nim krásně rozzářily. Člověk ve srovnání s nimi vypadal jako červíček, takový byl malý a bezmocný.

Prošly jsme vesnicí s několika polorozpadlými stavbami. Vypadalo to, že to jsou spíše kurníky pro slepice než rodinné domky. A znenadání, kde se vzal tu se vzal, objevil se smutný Adalusan. Bylo nám ho líto, tak jsme se rozhodly, že s ním kousek půjdeme, aby se necítil tak osaměle. Jak jsem se poohlížela kolem sebe, objevila jsem legrační bílé sochy na sloupku. Vypadaly jako bába s dědkem, kteří si udělali siestu po obědě. Zdálo se mi, jako by dědek k bábě promlouval a ptal se jí, jestli si

může přisednout. Bába mu odpovídá, to víš že jo, ty můj dědoušku, proč by ne. Pojď ke mně a obejmi mě. Tyhle dvě sochy nás pak provázely ještě po několik dní, vždycky jsme je potkaly, když jsme to nejmíň čekaly.

Po nějaké době jsme se přiblížily k cílové vesnici, Vega de Valcarce. Našly jsme místo na přespání. Zdálo se značně opuštěné, tak jsme toho využily a udělaly jsme si pohodlí. Rozložily jsme své krámy a v klídku jsme si uvařily kávu. Místnost vypadala jako sušárna prádla. Po kávovém dýchánku nás vyrušila slečna, která to tam měla na starost. Řekla, že se můžeme přesunout do bezbariérového apartmá, ve kterém to bylo podle mého názoru luxusní. Večer jsme prohodily pár slov s ostatními poutníky a uložily jsme se ke spánku.

Pátek 19. října

O Cebreiro - 11,5 km

Když jsme vylezly ráno ze spacáku, potkaly jsme otravného Adalusana, který měl o nás strach, protože venku byla mlha a my jsme plánovaly jít po silnici. Říkal, ať nikam nechodíme, aby se nám nic nestalo. Od slečny, která to tam měla na starost, jsme měly dovoleno odejít, kdy se nám zachce. Vykopaly jsme se z albergue až v půl jedenácté. Když Adalusan zjistil, že si stejně budeme dělat, co chceme, začalo mu být jasné, že už nás to s ním nebaví, a tak sklesle řekl „adios“ a odešel.

Na dnešní den jsme se těšily, čekal nás velký výstup na vrchol. Nahoře jsme se chystaly přejít do Galicie, která měla být plná eukalyptů. O Galicii se tvrdí, že tam dost prší, což je pravda, ale v tuto dobu nepršelo tolik, jak jsme očekávaly. Viděly jsme, že vstupujeme do trochu jiného prostředí, než na jaké jsme byly doposud zvyklé. Cesta nám příjemně utekla, ač to bylo stále do kopce, protože jsme celou cestu poslouchaly hudbu. Hory měly opět jiný kabát. Připadala jsem si jako divoch, který jede na kolečkových bruslích a nemá žádné hranice. Hory mě v tu chvíli objímaly a v tu ránu se mi chtělo na nich být a cítit se svobodně. Má spolujezdkyně viděla, jak jsem šťastná, a zdálo se mi, že je na tom také tak. Ani jsme se nenadály a už jsme byly ve výšce 1300 m.n.m. Vůbec jsme si nepřipadaly utahané. Asi se nám v tu chvíli uvolnily endorfiny. Jednoduše řečeno blaho.

Když jsme se z této endorfinové lázně dostaly, přišly jsme k ubytovně. V horské vesničce Cebreiro byla jediná. Vypadala jako internát a velkoobchod v jednom. Vše tam bylo nové a sterilní, našly jsme tam moderní kuchyň, ale žádné nádobí – takže kuchyň k nepoužití. Budova byla bezbariérová, ale musely jsme spát s ostatními. Z tohoto hlediska bych dala přednost něčemu méně luxusnímu. To, co je pro některé lidi luxus, pro mě luxus být nemusí.

bláznivka.

Potkaly jsme ztřeštěnou ženskou, která nosila hodně oblečení, vypadala přeplácáně a jednala se mnou jako s malým dítětem. Asi to bylo proto, že jsem ji dost fascinovala. Příjemné mi to ale nebylo. Takové věci se dají dát najevo trochu jinak. Ještě jsme se seznámily s paní z Anglie, která měla kluka na vozíku a jako by si myslela, že bych se s ním kvůli tomu měla kamarádit. Syna neměla s sebou, ale vnucovala mi jeho fotografii. Co dodat, prostě

Sobota 20. října

Triacastela - 23 km

Do nového dne jsme se probudily, aniž bychom věděly, jakou pomoc toho dne poskytneme. Nebyly jsme si jisty, jestli nám síly dovolí dojít až do Triacastely. Klikatá cesta nám rychle ubíhala pod nohama a já si všimla cedule vítající v nové vesničce. Do oka nám padla přívětivá venkovská hospůdka se zahrádkou, a protože byl příhodný čas, odpočinuly jsme si zde. Jak mi tak myšlenky bloudily vzduchem, pohled mi padl na člověka, který seděl přede mnou a vypadal dost zasmušile. Má drahá přítelkyně se mezitím vrátila s obědem. Po něm jsme se opět vydaly na cestu dolů do údolí.

Po chvíli nás kdosi dohonil a anglicky nás oslovil. Byl to zamyšlený pán ze zahrádky a představil se jako Santiago. Chtěl mi říct, že jsem mu dodala odvalu, když cestu absolvuji i přes ztížené podmínky. Oběma nám za to poděkoval. Potřeboval se někomu svěřit s tím co se mu přihodilo. Dovolila jsem mu, že mě může vézt. Chtěla jsem mu pomoci a Káča si při náročném klesání mohla oddechnout. Pod jeho rukama jsem se cítila jako na motorce. Měl svižný krok a jeho nohy připomínaly kola od motorky. K tomu nám hrála hudba z jeho telefonu, který jsem měla položený na klíně. Šli jsme pořád z kopce. Přitom jsme si všimli, že u silnice rostou jedlé kaštiny. Poprosila jsem ho, aby mi šel nějaké natrhat.

Díky tomu, že se Káča a náš nový přítel o vozík střídali, zdárně jsme dorazili až do Triacastely. Tam jsme si s Káčou vzpomněly, že na nás v albergue čeká balík. Věc se má totiž takhle: Před odjezdem jsme řešily, co dělat, když musím nosit pleny. Vykoumaly jsme to následovně: Na internetu jsme si vyhlédly několik ubytoven, zavolaly jsme tam a zeptaly jsme se, jestli bychom tam pleny mohly poslat poštou a pak si je tam vyzvednout. Na některých místech nás poslali do háje, ale jinde nám řekli, že by to možné bylo a vyšli nám vstříc. Připadalo nám

to jako skvělý nápad, nemusely jsme se s plenami díky tomu tahat. Odeslaly jsme je na pět míst, kde pro nás byly připravené. Nikdy se nesmíte nechat vyvést z míry, když narazíte na neochotné lidi, kteří vám odseknou.

V albergue se vyskytl malý problém. Balík dorazil v pořádku, to běželo jak na drátě, ale nebyla tam žádná kuchyň. Potřebovaly jsme ji, a tak jsme zvolily jinou variantu ubytování, i když tu bylo riziko, že bude stát víc než pět euro pro jednu. Zabloudily jsme na jedno bezbariérové místo, nocleh zde sice stál osm euro na osobu, ale levnější se ve městě nedal najít. Za tyhle velké peníze jsme nicméně měly svůj vlastní pokoj, a koupelnu a záchod také samy pro sebe. V tom pokoji to vypadalo jak v luxusním hotelu a kuchyň byla sice společná, ale také stála za to. Byl tam dokonce i internet. Nejlepší na tom bylo, že v soukromé ubytovně bylo všem úplně jedno, jestli odejdeme v osm, nebo ve dvanáct (i když jim to bylo celkem jedno i v ubytovnách, které soukromé nebyly). Tentokrát byl majitel ubytovny podle Káči typický Galicijec. Galicijci mají obecně odměřenou povahu a chovají se jako nabručení medvědi.

Neděle 21. října

Sarria - 19 km

Cesta z Triacastely do Sarrie neprobíhala tak úplně, jak by měla. Netušily jsme, co se mezi námi s Káčou bude dít. Zavládla však hustá atmosféra. A moje momentální nálada byla taková, že jsem nedokázala udělat nic jiného než říct něco, co jsem nechtěla. Když jsem to vyslovila, připadalo mi, jako by mezi námi lítaly porcelánové talíře a tříštily se na střepy. A tak jsem získala pocit, že jsem

právě ztratila člověka, kterého si strašně moc vážím. Byl to opravdu dost bolestivý stěp. Druhé straně nezbylo než mi to vrátit. Slzy nám smáčely oči a my tiše hledaly ubytování.

K naší melancholické náladě nepřispěl ani albergue, který sice stál málo peněz, ale vypadal jako vězení, takže kdybychom tam zůstaly, naše aktuální rozpoložení by se ještě zhoršilo. Mlčky jsme se shodly, že budeme hledat jiné ubytování, oční komunikace nám stále ještě fungovala.

Nakonec jsme narazily na zachránce, který nás vzal pod ochranné křídlo a dovedl nás do jiného albergue. Příbytek splňoval naše představy, byl tam útulný pokoj zbarvený do fialova, kuchyň s čistým vybavením a terasa. Terasa mi přišla úžasně vhod, protože jsem potřebovala být na vzduchu.

Strávila jsem tam skoro tři hodiny. Pozorovala jsem kluka, který meditoval v trávě, a přitom jsem se nemohla zbavit myšlenky, že poletím domů a cestu nedokončím. Přesto jsem ve skrytu duše věděla, že se to muselo stát, abychom se ještě více sblížily.

Začínalo být chladno, což vycítila i Káča a přišla mě odvézt do pokoje. Otevřeným oknem jsem se dívala další tři hodiny ven. Cítila jsem, jak mám vygumovanou hlavu a myšlenky mi odlétají úplně mimo mě. Přítelkyně mezitím připravovala v kuchyni večeři, beze slova mě tam poté odvezla, protože ví, jak těžko se mi při špatné náladě říká, co potřebuji, a dala mi napít. Nato mě i s mojí náladou ponechala svému osudu a odešla na terasu. José, majitel ubytovny, jí nabídl cigaretu a zeptal se, co se děje. Vysvětlila mu to, dlouho si povídali a nakonec ji objal, aby jí dodal sílu. Když jí síla prostoupila celým tělem, přišla pro mě do kuchyně a vyčistila mi zuby. "Mír až do další války," prohlásila. Silně mě objala. Bylo nám čím dál víc jasné, že jsme nerozlučná dvojka. I k tomu hádky slouží, aby sblížovaly přátele.

Pondělí 22. října

Portomarín - 26 km

Další den ráno na stole ležel kus chleba a pod ním složený papír s našimi jmény. To jsme ještě nevěděly, co se v něm skrývá. Myslely jsme si, že nám chce jen říct, abysme si vzaly ten kus výtečného chleba. Přesto si ho Káča schovala, na památku. Než jsme vyrazily, José, správce albergue, nás přišel zkontrolovat, jestli už jsme se usmířily, a srdečně se s námi rozloučil.

Na loukách, které obklopovaly naši cestu, se pásala spousta krav. Během cesty jsme se rozhodly, že zpomalíme, protože jsme si zase uvědomily, že tímhle tempem bychom byly v Santiagu moc brzy. A tak jsme se zastavily v první hospodě, kterou jsme potkaly. Tam nás oslovil starší pán s bílým plnovousem a s prosbou, jestli si na nás může vzít e-mailovou adresu. Po nějaké chvíli jsme se vydaly hledat místo, kde si nerušeně odpočineme, protože bylo hrozné vedro. Vedle silnice se objevil lesík a v něm palouk, na kterém jsme se s úlevou natáhly. Když jsme se vzpamatovaly, nohy nás

zavedly do malé vesničky. Znenadání na nás někdo zavolaal. Stála tam starší paní a říkala, ať počkáme, že nám dá brambory. Přemýšlely jsme, co budeme dělat s pytlím brambor, nakonec nám ale přinesla pytlík brambůrků. A mně se poprvé podařilo španělsky poděkovat! Po zbytek dne jsem španělsky zdravila všechny okolo, dokonce i slepice, které jsme někde zahlédly.

V albergue, do něhož jsme nakonec dorazily, jsme dostaly pokoj, který byl podle španělů bezbariérový. Byl to prostor, v němž bylo všechno automatické. Fungovalo ale jenom automatické světlo v pokoji, které se rozsvěcelo v šest ráno a zhasínalo v deset večer. Kohoutek v koupelně se

vypínal až po čtvrt hodině, takže to byla spotřeba vody jak k uhašení Národního divadla. Ve sprše tekla jenom vařící voda. A světlo na záchodě se nedalo rozsvítit vůbec, natož automaticky. Španělé chtějí mít všechno samočinné, ale nepřemýšlejí nad tím, že když už je pokoj pro vozíčkáře, tak by tam měly být samostatné postele, ne palandy. Taková věc se může zdát jako banalita, ale pro vozíčkáře je to důležité, jenže je to ani nenapadne.

Úterý 23. října

Hospital de la Cruz - 12 km

Bylo nám jasné, že uklízečka přijde nejdřív v půl desáté, ačkoliv prostor podle všeho musel být vyklizen v osm. V deset jsme konečně opustily náš „luxus“. Na cestě nás opět zdravily krávy. S každým kilometrem se stupňovalo vedro a bylo tak otravné, že jsme neměly dostatek energie, abychom šly dál. Slunce nás přimělo k tomu, abychom si našly místo k odpočinku. Usadily jsme se a najednou jsme si uvědomily, že nám dělá společníka fešácký hřib. Vzaly jsme ho k sobě, protože vypadal opuštěně a nám ho bylo líto.

Po nějaké době, když už slunce tolik nežhnulo a my jsme načerpaly síly urazit další kus cesty, vydaly jsme se dál. Konečně jsme dosprintovaly do další cílové vesnice – Hospital de la Cruz. Shodou okolností se ve stejném albergue jako my ubytoval sympaták Mikael, který nám na stole v Sarrii nechal onen papír s překvapením. Nepoděkovaly jsme mu, protože jsme ještě nevěděly, co se v něm skrývá. Na recepci jsme paní nabízely houbu, neměly jsme ji jak uvařit, v kuchyni totiž opět nebylo nádobí. Zdvorně odmítla, protože ve Španělsku se lidi hub bojí. Tak nás nenapadlo nic lepšího než odnést našeho kamaráda s kloboukem do místní restaurace a tam ho nechat na pospas osudu. V restauraci byli za kamaráda rádi a jako pozornost jsme si vysloužily tortillu.

Tentokrát jsme v pokoji neměly palandy, ale dvě postele, které se rozkládaly na způsob přebalovacího pultu. Po krátkém odpočinku jsme vyšly před dům na čerstvý vzduch a kde se vzal, tu se vzal, objevil se fešák s ukulele. Jeho prsty na strunách té miniaturní kytary vykouzlily hudbu, která mi navozovala atmosféru Karibiku. Zkrátka hrál výborně a melodie mu vycházely přímo ze srdce.

Středa 24. října

Palas de Rei - 14 km

Tentokrát jsme se rozhodly, že vyrazíme dál s ostatními poutníky. Překvapivě nám ani nevadilo, že jsme musely Hospital de la Cruz opustit za tmy tmoucí, asi okolo osmé. Myšlenka na východ slunce nám pomohla vstát. Pomalu jsme nabíraly tempo a s nažhaveným foťákem jsme pozorovaly oblohu. Najednou z mraků na obzoru vystoupily rudorůžové červánky a po chvíli zazářilo slunce, které se hlásilo o své svítivé slovo. Aby toho nebylo málo, z nebe se začal snášet jemný déšť. Po chvíli se kolem nás probudila příroda a ptáci začali zpěvem vítat nový den.

Po nějaké době, co si jen tak jdeme, se za našimi zády ozval prosebný hlas. Byl to onen muž s bílým plnovousem a chtěl nám pomoci. Chlapi, které jsme na cestě potkaly, si často chtěli zkusit tlačit můj vozík, navíc moje spolucestující je přeci jenom ženská a když viděli, že mne tahá do kopce a z kopce sama, cítili potřebu přidat ruku k dílu. Proto jsem jim to občas dovolila, aby si to zkusili. Muž, o kterém vám vyprávím, se jmenuje Walter a je z Austrálie. Byl na tomto dlouhém výletě sám a od té doby, co nás spatřil, se nás držel, protože mu připadalo, že mám v sobě jiskru.

Walterovy nohy měly sílu za nás oba. Měla jsem pocit, jako bych plula po proudu svých myšlenek, až jsme se ocitli u hospody, což jsme velice uvítali, protože akorát začínalo pršet.

Poté, co jsme se usídlili u stolu, si k nám přisedl fešák s ukulele. Dali jsme se s ním do řeči. Řekl, že se jmenuje Harold a že je z Německa. Toto setkání se nám velice líbilo a vznikla společná fotka. Společně s našimi dvěma společníky jsme vyrazili zdolat další kus cesty. Po nějaké době se připomněly dešťové kapky. Opět jsme si dali siestu v hospodě. Pak se k našemu překvapení Walter zvedl a řekl, že půjde dál. Jelikož nám v hospůdce bylo dobře a venku pršelo, zůstaly jsme. Walter nám poděkoval, že si mě mohl chvíli vézt, a vyrazil vstříc dalším zítřkům. Haroldovi se taky na cestu nechtělo, takže říkal,

že bude tahat pilku s námi.

Náš kamarád si všiml, že mám ráda muziku, tak mně půjčil svou kytaru, abych si na ni mohla zabrnkat. Moc jsme si spolu nepovídali, protože mluvil anglicky. Já sice rozumím, ale s mluvením mám trochu problém. Dorozumívali jsme se proto spíše očima. Věděl, že mi musí kytaru podržet. Po nějaké chvíli se mi podařilo vyloudit z nástroje pár zvuků, také se mi povedlo Haroldovi říct, že krásně hraje. Káča mu prozradila, že se mi to podařilo omylem, protože čím víc se snažím, tím míň mi to jde, jakmile se ale snažit přestanu, vyleze to ze mě, ani nevím jak. Byli jsme rádi, že jsme se poznali, takže jsme si připili sklenkou silného likéru, který se jmenuje Licor Café. Bylo nám spolu dobře.

Po hezky stráveném odpoledni jsme si řekli, že je na čase jít dál. Harold nám po cestě pověděl, že má v albergue sraz s kamarádkou z Ruska a že ho pozvala na večeři. Zašli jsme ještě společně na nákup a když jsme vylezli z obchodu, potkali jsme celou partu Haroldových kamarádů. Navrhli nám, jestli nechceme strávit noc na stejném místě. Šly jsme se tam s nimi podívat a nakonec jsme zůstaly. Harold nám půjčil hrnec, který sám nepotřeboval, a ještě ten večer hrál pro radost všem poutníkům až do půlnoci.

Čtvrtek 25. října

Melide - 17 km

Dalšího rána jsme vrátily hrnec a hned potom jsme se dohodly, že už to bez hrnce dál nejde, že budeme muset nějaký koupit. Harold vyrazil s kamarády rychlým krokem, chtěli dojít dál, než jsme měly naplánováno my. Cesta byla kamenitá a vedla chvíli z kopce a chvíli do kopce, ostatně jako vždycky, tak jsme šly hlavně po silnici. Kdybychom putovaly po normálním caminu, bylo by to stokrát horší. Mákly jsme si. Když jsme dorazily do cílového města, konstatovaly jsme, že jsme viděly už hezčí domy. Zdálo se nám totiž, že to tam vypadá, jako by to město zrovna postavili. Předtím jsme po cestě vídaly srandovní chaloupky, které na mě často působily jako baráčky nějakých věštkyní, i když tam bydlely obyčejné babičky. Jak jsme se tak potloukaly městem, spatřily jsme skupinu lidí, ve které jsme poznaly Harolda, a on si nás naposled vyfotil. Slíbily jsme mu, že až budeme zpátky doma, pošleme mu nějaké fotky.

Konečně jsme vyrazily koupit nějaký hrnec. Po dlouhém boji jsme nakonec jeden vhodný objevily. Byly jsme ale nerozhodné, uvažovaly jsme, zda nemáme koupit nějaký levnější, a tak jsme se vydaly nejdřív najít nocleh. Mělo to ale jeden háček. Když od nás paní v ubytovně chtěla občanky, tak jsme

zjistily, že moje občanka není k nalezení. Hned jsme zavolaly na místo, kde jsme spaly předchozí den, ale nebyla tam. Díky této ztrátě jsme však něco objevily. V tašce jsme našly složený lístek od Mikaela. Byl to ve skutečnosti dopis a místo mojí občanky z něj vypadlo 100 euro. Obě jsme z toho byly značně v šoku. Řekla jsem, že počkáme do zítřka, jestli se doklad neobjeví, a v tu ránu jsme na něj zapomněly. Místo toho jsme se rozhodly najít přítele, který nám daroval takové množství peněz. Chodily jsme městem a přemýšlely, kde by se dal Mikael najít. Byly jsme schopné pro to udělat maximum. Ptaly jsme se ve všech ubytovnách, jestli neviděli blondatého Holanďana, i když jsme později zjistily, že je z Dánska. Uprostřed náměstí jsme uviděly, že opodál sedí někdo na lavičce, a on to byl Mikael. Měly jsme takovou radost, že došlo i na objetí. Chtěly jsme mu jeho pomoc oplatit, a tak jsme ho pozvaly na kafe. Asi dvě hodiny jsme s ním klábosily a ke svému překvapení jsem dost dobře rozuměla.

Když se přiblížil večer, rozhodly jsme se jít konečně opatřit hrnec s tím, že si jej po návratu nechám doma jako trofej. Mikael nás doprovodil až do našeho albergue a potom se s námi rozloučil. Kupodivu se nám nechtělo vůbec do postele, byly jsme příliš plné zážitků, a tak jsme se šly nadýchat čerstvého tmavého večerního vzduchu. Jak jsme tam tak seděly a povídaly si o naší cestě, přišel další šok. Někdo na nás promluvil česky. Už jsme na to nebyly zvyklé, znělo to velice divně, ale pak nám došlo, že ta řeč je naše vlastní. Chlápek, který se jmenoval Karel, nám vyjádřil obdiv, že jsme se vydaly na camino s vozíkem. Na to už jsme si zvykly. Prozradily jsme mu, že jsme to celé absolvovaly bez průvodce, načež nám dal svého vlastního, protože už ho nepotřeboval. Rozloučily jsme se s ním, popřály šťastnou cestu a šly jsme si s klidem lehnout.

Pátek 26. října

Arzúa - 15 km

Vyrazily jsme s myšlenkou, že už za tři dny dojdeme do Santiaga a budeme mít čas si to tam patřičně užít. Usnesly jsme se, že poslední tři dny se obejdeme bez aut. Co naplat, bylo to náročnější, než když jsme šly po silnici, ale zase ne tak hrozné. Čekala jsem, že budeme muset prosit kolemjdoucí o pomoc nebo čekat na to, až nás někdo zachrání. Ale nic z toho se nestalo. Konečně jsme měly možnost se seznámit s jinou krajinou a s úplně jiným pohádkovým prostředím. Například jsme narazily na dva stromy, které se navzájem objímaly, takže vypadaly jako taneční pár. Poslouchaly jsme hudbu a ta nás hnala svižně vpřed. Zničehonic jsme

uprostřed lesa objevily roztomilý stánek, vypadal značně opuštěně a zapomenutě.

Když jsme přistoupily blíž, uviděly jsme spoustu ovoce a jiných dobrot, dokonce měli i teplou kávu v termosce. Mimochodem, už to byl druhý takový stánek, na který jsme narazily. Další zvláštností bylo, že tam nikdo neobsluhoval. Na každé věci byla cena a vedle byla položená kasička na peníze. Zdálo se, jako by stánek postavil nějaký skřítek.

Na cestě, která byla značně hrbolatá a písčitá, jsme potkaly Malajce, který nám chtěl pomoci. My bychom to sice samy zvládly, ale pokaždé, když jsme narazily na někoho, pro koho byla manipulace s vozíkem novinka, nechaly jsme ho, aby si zkusil náročnost tohoto vynálezu. Občas jsme narazily na caminu na něco, co se zkrátka s vozíkem přejít nedalo. Třeba jsme potkaly brod složený ze čtyř obřích balvanů, u kterého mě sice Káča vyfotila, ale to bylo to jediné, co s ním

mohla udělat. Když jsem u něj stála, měla jsem strašnou chuť ho přeletět. Tuto schopnost ale zatím nemám, a tak jsem musela zpátky na zem. Náš nový kamarád nám nakonec moc pomohl, takže bylo fajn, že jsme ho potkaly, jinak by se věci mohly vyvinout jinak. Občas byly zkrátka situace, kdy jsem si říkala, že kdyby se mojí spolucestující něco stalo, musela bych si nějak poradit a vrátit se domů za pomoci úplně cizích lidí. Můžu vám říci, že bych to určitě nějak udělala, protože bychom se domluvili rukama nohama, jako obvykle, když vám nic jiného nezbyvá. Proč se o tom zmiňuji: Poté, co nám Malajec pomohl vylézt na jeden opravdu velký kopec, jsem si vzpomněla, že jsme ve vesnici za námi zapoměly jednu životně důležitou věc: balík plný plen. Káča tedy běžela zpátky do vesnice a nechala mě s Malajcem samotnou. Věděla jsem, že se mi nic nestane, a tak jsem se nebála. Staň se, co se má stát.

Když jsme dorazily na ubytovnu, dostaly jsme pokoj, který vypadal jako kobka. Nedalo se tam otevřít okno, takže tam nebyl dostatečný přísun kyslíku. Prostě hrůza. Málem bych zapoměla, že jsme tento den cestou objevily dalšího kloboukovitého kamaráda, kterého jsme musely sebrat a také se s ním vyfotografovat, protože to byl fešák a nám bylo líto ho tam nechat. K tomu jsme našly ještě pár malých hub. Protože je opět nikdo nechtěl, nezbylo nám nic jiného, než si z těch malých udělat houbové rizoto. Už jsme si zvykly, že v kuchyni občas nebylo vůbec žádné nádobí. Tato kuchyně měla ale ještě jeden nedostatek: v deset večer se zamykala a byla nepřístupná až do doby, než ráno přišla uklízečka. Jídlo jsme si uvařily, ale s ranní kávou jsme se musely rozloučit. Káča byla dost našťvaná, ale jen do té doby, než nám dívka, co v ubytovně pracovala, půjčila svou termosku, do které jsme si mohly dát horkou vodu na ráno. Káča i já jsme se zastyděly a zase jednou jsme musely uznat, že lidé okolo camina opravdu mají srdce na pravém místě.

Sobota 27. října

Pedrouzo (Arca do Pino) - 20 km

Své tempo jsme nabraly již za ranního svítání. Chudáček hřib byl námi zasazen do městského záhonu, aby si nepřipadal sám někde v lese, a doufaly jsme, že ho brzo zase někdo najde a vezme si ho. Počasí se celý den měnilo, asi si z nás chtělo utahovat. A říkalo nám: „To koukáte, jak vás doběhnu, co?“ Jednou foukal vítr a další sekundu pálilo slunce tak, že jsme pomalu ani neviděly, kam jdeme. I nebesa si každou chvíli měnila kabát a vypadalo to, jako by se nepohodla s někým tam nahoře. Opět jsme šly lesem, a každý strom se tvářil jinak. I stromy mají své rozmanité životy. Cesta ubíhala plynule a bez jakýchkoliv pochybností. Už nás ani nepřekvapilo, že nám i tento den chtělo pomoci několik neznámých rukou. Dokonce se pomocníci každou chvíli střídali. Očividně jsem je zaujala a chtěli si to s vozíkem zkusit. Toto světlo mě doprovázelo a ozařovalo naše dobrodružství s ochotnými cizinci. Na oplátku jsme několikrát těmto pomocníkům slíbily, že za ně v Santiagu zapálíme svíčku, jelikož jejich příběhy byly často fascinující.

Když jsme po chvíli opět osaměly, chtěly jsme si odpočinout. Déšť se začal hlásit o svoje mokré slovo. A v tom na nás začala vesele hlaholit nějaká ženská. Nejdříve spustila německy. Nevyšlo to. Pak to zkusila anglicky. Nerozuměly jsme ani slovo. Začínaly jsme si z ní už dělat srandu, když vtom dorazila její známá a dala se s ní do řeči slovensky. Obě tam byly s nějakou slovenskou partou. Smály jsme se s mou společnicí na celé kolo, protože to byla úžasná komedie. Smích nás přešel, až když jsme zjistily, že celý ten slovenský zájezd se ubytoval v našem albergue.

Opět nás ubytovala jakási herdekbába a stále dokola se nás ptala, jak se nám camino líbí. My už ale tuto otázku neměly zrovna v lásce, protože se nás na to ptal každý. A každému vysvětlovat, jak je to s tím vozíkem vlastně jednoduché, už nás nebavilo. Ale tentokrát nám v albergue bylo dopřáno skutečné zázemí – žádné palandy, ale normální postele, velká kuchyň dokonce i s nádobím. Tím samozřejmě nechci naznačit, že bychom si jinak na něco stěžovaly. Mimochodem, nevěděla jsem, jak mám zdravít mezi tolika lidmi, kteří rozuměli česky. Byla jsem úplně zmatená, takže když mi někdo řekl ahoj, odpovíděla jsem hola, což znamená ahoj, ale španělsky.

Neděle 28. října

Monte do Gozo - 17 km

Další den už jsme měly dorazit na kopec, ze kterého měla být vidět katedrála v Santiagu, cíl našeho putování na čtyřech kolech. Snaha oddálit ten konečný okamžik byla z naší strany veliká. Loudaly jsme se a zastavovaly u každé krávoviny, která nás cvrnkla do nosu. Dostaly jsme chuť na kávu a chtěly jsme si jí vypít na čerstvém vzduchu. Sice už neměli venku rozložené stolečky, ale dovnitř se nám rozhodně nechtělo, neboť tam nebyl dostatek kyslíku a navíc u vstupu byly schody. A tak jsme zůstaly venku, přinesly jsme si dvě barové židličky a jedna z nich nám posloužila jako stůl. Připadaly jsme si jako ve výkladní skříni, protože všichni kolemjdoucí na nás koukali, ale nám to nevadilo. Hlavně že jsme mohly být venku a ne v tom zadýchaném a dusivém prostoru. Užívaly jsme si to a zdravily jsme procházející poutníky.

Obě nás fascinují letadla, vypadají, jako by je vynalezla sama příroda. Letadlo je jeden z nejbezpečnějších a zároveň nejrychlejších dopravních prostředků, připadám si v něm, jako bych letěla na barevném motýlovi s nějakými hodně chytrými tykadly. Asi hodinu jsme čekaly u letiště Lavacolla poblíž Santiagu, až se rozsvítí pár světýlek a letadlo bude moci vzlétnout někam do dále nebo naopak přistane k nám. Se slzami v očích jsme si představovaly, že už za týden budeme v tom letadle taky. Uteklo nám to přeci jen strašně rychle. Když jsme pak přiletěly do Prahy, říkaly jsme si naopak, že jsme byly pryč strašně dlouho. Všechno je relativní. Jeden den se může zdát jako krátká doba, ale na druhou stranu může jeden moment trvat věčně. Byly jsme z toho nějaké úplně hotové, všechno na nás dolehlo – a to jsme přitom do Santiagu ještě ani nedošly.

Skončily jsme na kopci Monte do Gozo. Večer, když plně rudé slunce přálo krásné sny a na černé obloze se začaly vyjímat zářící hvězdy, jsme byly schopné jenom sedět na vyhlídce a upírat zrak do dále na katedrálu v Santiagu a na obří sochu poutníka vedle nás. Spaly jsme na místě, kde to nebylo zrovna příjemné, protože mělo atmosféru obchoďáku a internátu dohromady. Ale s mojí společnicí jsme prožily ještě jednu dojemnou chvíli, a to při vzájemném zjišťování, co pro nás tato pouť vlastně znamenala.

Pondělí 29. října

Santiago - 5 km

Příštího rána jsme vyšly opět na cestu svým loudavým tempem. Zbývalo už pouhých pět kilometrů a hlavní část našeho dobrodružství měla skončit. Na cestě jsme se zastavovaly u různých záchytných bodů, abychom tam nebyly tak brzo. U silnice nás cvrnkla do nosu zvláštní zahrada se sochami. Nezaujala nás jen ona, ale také postarší chlapík, který ty sochy sám vyráběl. Spatřily jsme například jednu, která měla napůl tvář papeže a napůl tvář slavného malíře Picassa. Když mě sochař uviděl, uvědomil si, že by stálo za to udělat kampaň, aby camino bylo méně bariérové. Chtěl si mě

zdokumentovat u jedné ze svých soch, aby měl nějaký důkaz. Moc jsme nepochopily, jakou má představu, takže se foto moc nepovedlo.

Naše pouť se pod mými koly stále zkracovala. Přišlo mi, jako bych za chvíli měla převzít zlatý pohár a jako bych se pohybovala po červeném koberci, po kterém chodí filmové a jiné hvězdy. Ani jsme nevěděly jak, ale najednou jsme se ocitly v Santiagu před katedrálou, kde se na nás vrhli všichni známí, které jsme během putování potkaly. Zdálo se mi, že na mě padá několikapatrový dům, před kterým není úniku. Pod tím domem byla se mnou jenom Káča, která se cítila podobně a snažila se tomu

davu uniknout. Ale přátelům se nedalo vzdorovat a s naším Australanem jsme musely jít na mši pro poutníky, aby si nepřipadal opuštěný, protože byl ze všeho nějaký přepadlý. A já jsem se nemohla zbavit pocitu, že si jdeme s mojí spolucestující pro cenu. Zároveň jako bych byla v Jiřkově vidění, všechno bylo tak neuvěřitelné, že trvalo dlouho, než jsem se vzpamatovala. Můj pocit se naplnil, když jsme získaly certifikát, který definitivně potvrzoval, že cestu lze absolvovat i na vozíku.

Ačkoliv jsme došly do cíle a zdánlivě jsme vše měly za sebou, opak byl pravdou. Neměly jsme tušení, kde budeme spát. Nebylo nám příliš jasné, jak to chodí, když už nemáme status poutníka. Ke svému údivu jsme o něco později zjistily, že je to jedno. Po dlouhém pátrání jsme našly bezbariérovou ubytovnu a i když byla trochu z ruky, hned jsme si ji zamilovaly. Albergue se jmenuje Acuarium, což je mimo jiné inspirováno znamením zvěrokruhu Vodnář, které je symbolem nové etapy života. Všechno je tam postavené ve stylu akvária s rybičkami a člověk se tam taky cítí jako ryba ve vodě. Potkaly jsme tam kluka Jordiho, který měl za úkol starat se o poutníky a jejich pohodlí.

Můj občanský průkaz se stále nenašel, ale dosud jsme tomu nepřikládaly žádnou důležitost, nemělo to totiž smysl. Stejně jsme to mohly řešit až zde v Santiagu. Kdybychom se tím měly trápit od chvíle, co jsem občanku ztratila, tak bychom si zbytek cesty do Santiagu vůbec neužily. Teď už jsme se na tuto nepříjemnost musely rozpomenout, protože bez dokladu jsem nemohla zpátky domů. Byla jsem fascinována městem, ale moje kola vyrazila na policii. Vůbec se mi tam nechtělo, ale co se dalo dělat. Mimochodem, vchod do budovy jsme musely překonat elektrickou plošinou.

Pánové na stanici se chovali vlídně. Jak jsem vypožorovala, jsou zvyklí často řešit ztráty poutníků. Jedna dívka tam přišla dokonce o kolo. Takovéhle věci se zkrátka dějí všude, nejen v Čechách po amnestii. Tušily jsme, že to s občankou nebude jednoduché. Místo Finisterry, kam jsme měly namířeno, ještě když mě v kapse hřála občanka, jsme se díky časové rezervě rozhodly vyrazit na výlet do Lisabonu na českou ambasádu. Mohly jsme sice jet i do Madridu, ale řekly jsme si, že když už výlet, tak pořádný.

Nakonec jsme si nečekanou poslední etapu dobrodružného cestování naplánovaly až na pozítří. Ještě jsme potřebovaly zjistit, jak pojedeme a jak to bude s ubytováním, když už jsme nepatřily k poutníkům. Bylo nám řečeno, že záleží jen na lidech, co mají na starost ubytovnu, jestli nás nechají přespat nebo ne. Večer jsme hledaly, jak a čím bychom mohly jet, aby to bylo pokud možno levné. Shodly jsme se, že nejlepší bude, když si jeden den v Santiagu odpočineme a vyrazíme až dalšího dne. Neměly jsme ještě ani čas si město prohlédnout, vždyť jsme akorát dorazily. Byly jsme pořád někomu

na očích a nezůstaly ani chvíli samy. Když Káča hledala v albergue na internetu, jak pojedeme, ujal se mě sympatický Katalánc Jordi. Brala jsem to jako odměnu Káče za to, že mne tam dovezla, měla možnost si vyřídit, co potřebovala. Jordi mě zabavil, ačkoliv si vystačím i sama, byl ze mě totiž úplně vedle.

Úterý 30. října

Santiago

Ráno bylo odpočinkové, nikam jsme nespáchaly. Ještě jsme to všechno musely vstřebat. Rozhodly jsme se, že si uděláme procházku po Santiagu, krásném, středně velkém městečku. Vypadá skoro jako Staré město v Praze. Jsou tam krásné, malé, něžné uličky, ve kterých se každý může schovat. Takových úkrytů je v Santiagu až až. Řekly jsme si, že zajdeme na degustaci do nejznámější a nefrekventovanější uličky, která je určena hlavně pro cizince. To jsme si potvrdily, protože když jsme míjely jednu restauraci, místní číšník, který zrovna koukal ven na cvrkot kolem sebe, nás pozdravil normálně „ahoj“. Tato ulice je plná obchůdků, před kterými místní slečny a paní nabízejí na tácku speciality Santiaga. Potom vás lákají do svého obchodu a tvrdí, že právě jejich delikatesy jsou nejlevnější.

Prošly jsme se po místním nejznámějším parku, kde je spousta hezkých stromů a celkem čerstvý vzduch, a hlavně ticho. Bylo znát, že jsme v jiné zemi. Všude v Santiagu vidíte Španěly, kteří legračně gestikulují a je o mnoho zábavnější je pozorovat než Čechy, kteří se sotva zasmějí, spíš se stále mračí. Další odlišnost španělské atmosféry oproti naší zemi je, že zde nikdo nikam nechvátá, všechno je prostoupeno klidem a nikdo se navenek ničím nestresuje. U nás všichni jen spěchají a všechno musí být rychle hotové, nikdo se neumí zastavit a pomoci.

Káča mě v parku přebalila na zálesácký způsob, to se mi dost líbí, protože to mám v přírodě nejraději, i když hrozí, že si mě někdo všimne a bude na mě zírat jako na výkladní skříň. Městem zněly tóny rozličných melodií, ulice byly plné hudebníků. Potkaly jsme Káči kamaráda, který prý hraje moc hezky na kytaru a na jeho melodiích je jasný otisk Irska. Slíbil nám, že nám večer na ulici zahraje, ale protože mu něco v rodině zkřížilo plány, nestihly jsme si ho nakonec za celou dobu ani jedenkrát poslechnout.

Večer, když jsme se z procházky vrátily do našeho Akvárka, si Káča povídala s podivínem Jordim a já jsem dělala mrtvého brouka, jak je mým dobrým zvykem. Nedávala jsem o sobě vůbec vědět. Soustředila jsem se na to, co si povídali, pozorovala jsem jejich gesta a sledovala všechny pohyby a přestože jsem nerozuměla všem slovům, díky gestikulaci jsem poznala, co to znamená, a pak už mi vše, co říkali, dávalo smysl. Tímto způsobem se podle mého názoru jazyk učí nejlépe, stačí být měsíc v cizí zemi a nemít na práci nic kromě poslouchání cizí řeči.

Středa 31. října

Pontevedra

Noc byla krušná a bohatá na nevšední zážitky, tak jsme se na další den moc nevyspaly. Ráno nás potkalo ještě překvapení v podobě nečekaně vřelého rozloučení s naším kamarádem Jordim, které nás tak vyvedlo z míry, že jsme nedokázaly nic říct. Když jsme se konečně vykopaly z našeho Akvárka a hledaly jsme, kudy obejít schody a zároveň nejít úplně na opačnou stranu, objevily jsme za Akvárkem stůl, na kterém stála plechovka a v ní bylo několik cigaret a papírky s podivnými poznámkami. Okamžitě jsme poznaly Jordiho písmo. Rozhodly jsme se zanechat mu vzkaz a k tomu mu Káča smotla dvě cigarety. Doufaly jsme, že až se vrátíme, najdeme v plechovce odpověď.

Pak jsme vyrazily směr Pontevedra. Napřed jsme zkoušely čekat, jestli nám nezastaví nějaké auto. Ale nezastavilo, protože jsme stály na moc velké silnici, kde se stopovat nedá. Tak jsme chtěly stopnout příměstský autobus, který by nás odvezl kousek za Santiago, kde už by to mohlo jít. Když kolem nás projel asi třetí, už nás to přestalo bavit a rozhodly jsme se vyrazit na nádraží. Nádražáci se chvíli dohadovali, zda se dá v Pontevedře vystoupit s vozíkem z vlaku, ale nakonec nám lístek prodali.

Vlak měl jen nízký schod, asi tak 20 cm vysoký jako do městského autobusu, takže bychom to hravě zvládly. Ale oni se nedali odbýt a přistavili nám plošinu, z čehož jsme měly záchvat smíchu. Ve vlaku bylo všechno automatické, takže tam nešly otevřít ani dveře, natož okno, a klimatizace samozřejmě nefungovala. Bylo tam skoro k udušení. Cestu jsme však přežily ve zdraví, ačkoliv jsme to ani nečekaly, a zhruba za hodinu jsme opět za asistence plošiny úspěšně vystoupily.

Našly jsme albergue a paní zde byla tak hodná, že nás nechala přespat, i když nemusela, protože už jsme neměly status poutníka. Dokonce nám dala i razítko do credencialu. Vydaly jsme se na nákup a na krátkou procházku městem. Nějak jsme se ale ztratily a byla z toho procházka poněkud delší. Slavil se Halloween, takže všude, kam se člověk podíval, pobíhaly malé děti v maskách a my jsme se jim snažily utéct, protože vypadaly, že by nás chtěly dohonit a hrát si s námi. Utekly jsme k tunelu, ke kterému vedla dřevěná lávka, a když jsem jí procházela, připadala jsem si jako v podzemí metra, protože už byla dávno tma. Po dlouhém bloudění jsme dorazily zpět na ubytovnu a musely jsme vysvětlovat ostatním poutníkům, jak to, že nejsme unavené, a co tam vlastně děláme.

Čtvrtek 1. listopadu

Redondela, Valença, Porto, Lisabon

Opět jsme vyrazily na stop a doufaly jsme, že to tentokrát vyjde. Během čekání nám jako první zastavilo auto místní policie. Bály jsme se, že nám třeba dají pokutu, a strašně jsme si oddechly, když nám místo toho popřáli hodně štěstí. Po ne moc dlouhé době nám opravdu přálo. Ačkoliv jsme to tak brzo nečekaly, přijelo auto a v něm otec a syn, kteří nám ochotně nabídli, že nás klidně vezmou až do Redondely, protože jedou kolem.

Od dalšího pána jsme chtěly jen odvézt na nádraží, abychom zjistily, jestli vlaky v Portugalsku mají stávku, jak jsme se doslechly. Opravdu to tak bylo a žádný vlak ten den nejel, tak nám náš milý pán nabídl, že nás odveze až do Valençy, což je už v Portugalsku. Sice tam neměl cestu, ale znal to tam a byl rád, že nám může pomoci. My jsme nabídku přijaly. Po srdečném rozloučení jsme se vydaly vytěžit z malého městečka co nejvíc, dokud nám nepojede autobus do Porta. Podařilo se nám akorát zmoknout a ztratit kámen, který nám daroval náš kámoš Jordi, abychom si na něj vzpomněly. Bylo nám to líto, hledaly jsme všude možně, ale opustil nás.

Když jsme večer dorazily do Porta, nejprve jsme otevřely láhev vína a pak jsme se vydaly pátrat, zda seženeme nějaké ubytování. Nadchla nás myšlenka, že bychom mohly přespat u dobrovolných hasičů, ale nebyly jsme si jisté, jestli tu nějaký hasičský albergue funguje i mimo sezónu. Najednou jsme si všimly hasičského auta. Ačkoliv to jako ubytovna nevypadalo, dodaly jsme si odvahy a šly se tam zeptat. Byli dost nepříjemní a tvářili se, jako by vozíčkáře nikdy neviděli. Mezi řádky jsme pochopily, že ubytování tu možné je, dokonce nám nabídli, že máme přijít v 9 hodin přespat, ale nakonec řekli, že s vozíkem se tam stejně nedostaneme, takže máme smůlu. Nakonec bylo dobře, že jsme tam nešly spát, protože jsme musely odjet brzy ráno do Lisabonu. Potřebovaly jsme stihnout ještě dopoledne ambasádu.

Dost dlouho jsme uvažovaly, zda máme počkat na první vlak, nebo jet autobusem, který jel už v 0:45. Nakonec jsme zvolily autobus, protože jsme usoudily, že spát na náměstí v Portu není ten nejlepší nápad a myslely jsme, že autobus využijeme jako noční útočiště. Také nebylo jisté, zda bychom to vlakem na ambasádu stihly. Kvůli časovému posunu jsme si musely přeredit hodinky a měly tak den o hodinu delší. Doufaly jsme, že až brzy ráno dojedeme do Lisabonu, někde si třeba zdřímneme jako potulní bezdomovci. Z obhlídky města jsme byly unavené, a tak jsme si koupily jedlé kaštiny. Po půlnoci jsme úspěšně nastoupily do autobusu a vzaly to jako noční vyhlídkovou jízdu po Portugalsku.

Pátek 2. listopadu
Lisabon

Po probdělé noci v autobuse jsme se konečně dokodrcaly do Lisabonu. Přijely jsme ve 4:15. Myslely jsme, že si aspoň trochu zdřímneme, ale skutečnost byla jiná. Vůbec jsme nespaly a po cestě jsme byly značně rozmrzelé a rozlámané. Jak už to tak po noci strávené v autobuse bývá. Lisabon na mě působil jako dost chudé město, ale lidi tam byli hodní. Narazily jsme na noční stánek s občerstvením, ve kterém prodávala černoška. U stánku jsem si připadala jako na diskotéce, protože tam hrála taneční hudba, která byla příšerná. Nechaly jsme si tam ohřát vodu na kafe a čaj, aby nás to nakoplo. Pak jsme hledaly, kudy se dostat do centra. Chtěly jsme jet metrem, ale zjistily jsme, že je zde jen jeden výtah a pak bychom ještě musely překonat mnoho schodů. Úplně jsme nepochopily, který idiot to takhle blbě vymyslel, asi usoudil, že vozíčkářům stačí pouze jeden výtah a schody kdyžtak vyšplhají. Po dlouhém chození dokola jsme našly bezbariérový autobus do centra.

Chtěly jsme jet rovnou na ambasádu, ale pak nám došlo, že nemáme žádnou moji fotku, pas. Bylo nám řečeno, že se přímo na ambasádě. Z toho otevření obchodu, kde dělají se nechala vyfotit, jsme protože nám sektretářka po popsát, kde se nachází. Zdálo že Česká republika existuje, jsme ji po dlouhém boji našly, spadla z višně, protože vůbec instituce, ale vypadala spíše tam do nějakého pokoje, Poté co jsem statečně jsem konečně dostala jistotu, že mě pustí na zpáteční

ambasádu, ale pak nám došlo, která je potřeba na cestovní nemůžeme nechat vyfotit důvodu jsme musely čekat na fotky na počkání. Poté, co jsem neúspěšně hledaly ambasádu, telefonu nebyla schopná se mi, že Portugalci ani netuší, natož kde má ambasádu. Když tak jsem se tvářila jako kdybych nepůsobila dojmem veřejné odpověděla na mnoho otázek, provizorní pas, takže jsem měla cestu.

Poznali na nás, že máme hluboko do kapsy, a proto nám bylo nabídnuto, že můžeme přespat mezi lidmi, kteří mají také hluboko do kapsy a navíc žádnou střechu nad hlavou. My jsme si ale nechtěly hrát na chudinky, takže jsme si na ně nehrály a řekly, že si něco najdem samy. A opět jsme neměly tušení, kde budeme v noci spát. Chodily jsme od čerta k ďáblu a pořád nic, až se náhle zjevil hostel, kde nás byli ochotní přijmout. I když se do miniaturního výtahu sotva vešel můj vozík, natož Káča se všema krámama, nakonec se z toho vyklubal hostel snů. Stálo nás to jen 11 euro, byla v tom i snídaně, internet, v kuchyni plynový vařič (který jsme viděly po měsíci) a pokoj jsme nemusely opustit v 8, ale až v poledne. Obě jsme byly utahané jako kočata a tady jsme se konečně pořádně vyspaly, odpočinuly si a načerpaly síly do dalších bojů.

Sobota 3. listopadu
Tui

Druhý den ráno nás čekala okružní jízda zpátky do Santiaga. Správkyňe hostelu nám doporučila nejkratší cestu na nádraží. Jednalo se o bezbariérový autobus, do kterého šlo velmi jednoduše nastoupit, i když tam bylo dost lidí. Na nádraží jsme koupily lístky do Valençy, městečka na hranici mezi Portugalskem a Španělskem. Na lístku bylo napsáno, že tam budeme ve 20:30. Poskočily jsme si radostí, že budeme mít hodně času na to, abychom si našly nocleh a předtím zvládly i noční procházku po mostě při doprovodu záře hvězd. Železniční most, o kterém mluvím, spojuje Portugalskou Valençu se Španělským městečkem Tui. Překročíte-li tento most, ocitnete se během krátkého okamžiku v jiné zemi.

V prostorách nádraží nebyla ani noha, ani kolo od vozíku. Slastný byl okamžik naší neobvyklé samoty u vynikající kávy podávané v nádražní kavárně. Během cesty jsme si po několika minutách spokojeného klábosení u vína s hrůzou vzpomněly, že v Portugalsku je odlišné časové pásmo, takže jsme měly do Tui dorazit až v půl desáté. Ubytovny se však v 10 hodin obvykle zamykají. Rozhodly jsme se to ale nechat na osudu.

Když jsme pak o hodinu později ale o to více zvesela přecházely most, začalo pršet. Pohled na nás musel určitě být jako na dvě zmoklé slepice. Nám naštěstí déšť ani náš vzhled vůbec nepřekážel.

Mokrě slepice, alias já s Káčou, hledaly městskou ubytovnu, kde by mohly složit křídla. Hledaný albergue nakonec vůbec nefungoval, což nás trochu zaskočilo. Narazit na hospodu při hledání noclehu není až tak náročné. Hospůdka byla velmi typická, pouštěli zrovna utkání fotbalu. Doslechly jsme se, že jeden postarší fotbalový divák má na starost soukromý albergue. Byla nám nejdříve nabídnuta obsluha, neboť i on sám se chtěl najíst. Káča si objednala pivo. A já snědla všechny tři chody, které byly podávány k jejímu pivu. Po sněžení tříchodového menu jsme byly vyslány s příbuznými postaršího chlápka, který se chtěl dodívat na fotbal, asi kilometr daleko do domku sloužícího jako ubytovna. Už mě vůbec nepřekvapovalo, že si náš doprovod chtěl vyzkoušet práci s mým vozíkem. Byli milí a řekli nám, že odtamtud můžeme vypadnout, kdy jen budeme chtít. Do postele nás tentokrát dokopal až další pohled na hodinky. Žádná z nás nikdy nic moc neplátuje. Ten den z nás však energie přímo vyzařovala, a tak jsme si hned plánovaly, co vše budeme následující den dělat. Ale jak to tak občas chodí, plány nevycházejí.

Neděle 4. listopadu
přes Vigo do Santiaga

Když nad tím tak přemýšlím, velké přátelství by nemělo být zničeno malou ani velkou hádkou. Když se zničit nechá, není to přátelství, které v srdcích bylo pevně ukotveno.

Ten den byla mezi námi nejedna bouřka. Ale přeci i nádherné slunečné počasí bývá občas doprovázeno krutým deštěm. Tato neděle byla evidentně naše zkouška ohněm. A to jsme po ránu netušily, že bouřka bude zuřit celý den. Ráno mě, vypadající jako Šípková Růženka, Káča vytáhla ze spacáku. Kvůli divokému spaní jsem již od probuzení Káče velmi odsekávala. Ona se nenechala zviklat a odmítání mi vracela stejnou měrou. Moc slov na úrodnou půdu tedy mezi námi nepadlo. V tichosti jsme si vypily ranní kávu uvařenou v mikrovlnce a balily věci. Stopovat v našem stavu nebylo příliš rozumné, a tak Káča správně usoudila, že tuto činnost dnes vynecháme. Autobus bylo vhodnější místo pro naše mlčení.

Ještě před jízdou jsme se zastavily v jedné kavárně s venkovními bílými stolečky. Byla už asi hodina po poledni, ale já byla stále mlčenlivá i ohledně mých potřeb. Káča mě už velmi dobře znala, a tak mi dala napít, protože odušila, že žízeň mám, jen jsem stále ta ranní tichá Šípková Růženka. Zároveň mi ale i vynadala, a vlastně i sama sobě, za naší mlčenlivou bariéru. Vyhržovala, že tu zůstaneme sedět, dokud konečně něco neřeknu, i kdyby nám to mělo ujet. Já jsem ovšem byla vytrvalá, bylo tedy jasné, že to nebude tak jednoduché. Po chvíli se Káča šla zeptat na cestu k autobusové zastávce. U zastávky,

kam jsme dorazily, byla krásná, zdánlivě nekonečná louka, která byla osvětlena sluneční září a posetá rozkvetlými květinami rozmanitých barev. Celá scenérie byla až dechberoucí. Na celém nádherném obrázku byly ale dvě květiny, vypadající sklesle až zvadle. I na dálku bylo cítit napětí mezi nimi. Chtěly si povídat, přesto nic neříkaly. V tom napjatém tichu však byla slyšet bezhlasná komunikace. Káča si šla sednout na obrubník, aby mohla stopnout autobus, a v okamžiku jsme tam vlastně byly každá sama za sebe.

Vždycky když jsme chtěly nastoupit do meziměstského autobusu, bylo nutno požádat řidiče o pomoc, protože tyto spoje nejsou bezbariérové. Ale vždy to šlo a nebyl v tom žádný problém. V prvním autobuse tohoto dne, který nás dovezl do Viga, jsme obě byly jako mrtvolky. Ve Vigu vládla stále tichá atmosféra, ale pozornost. Vše proběhlo Stejně jako květiny mají lidi nezahleditelné, tak i já různými cestami, které jsou Káča ve Vigu přebalovala na komunikace tělesná. Lidský milion slov. Něžné a šetrné vztahu věrohodněji než Oční komunikace je další domluvy. Když spolu nevládáme hovořit, mluvit očima je pro nás někdy lepší. Čtení myšlenek je pro nás vrcholem, na kterém stále pracujeme. Je krásné, jak je možné si plně rozumět bez použití slov.

základní potřeby si řekly o naší sice bezhlasně, ale v pořádku. různé druhy komunikace, pro s Káčou spolu komunikujeme pro jiné neviditelné. Když mě záchodě, proběhla mezi námi dotek mnohdy řekne více než dotyky vypovídají o kvalitě několik prostoduchých vět. možností naší bezeslovné

Pak následovala naše druhá cesta dne již do Santiaga. Při nastupování do vozidla byla opět potřeba pomoc od řidiče. Když jsem byla usazena, Káča se velmi jemně dotkla mé ruky, nejen proto abych nespadla, ale také jako tichý výraz přátelské náklonnosti a pochopení. Tyto dotyky byly jedinými prostředky naší domluvy, kterých jsme byly momentálně schopny. Po pozdním příjezdu do Santiaga jsme se vydaly do našeho Akvárika. Hledaly jsme Jordiho stůl, na kterém jsme před pár dny nechaly našemu příteli vzkaz a doufaly v nalezení odpovědi. Naše neblahé tušení se potvrdilo. Nenalezly jsme ani odpověď, ani stůl. Stékající slzy po našich tvářích byly odpovědí na naše zklamání a zároveň na náš den. V tu chvíli byly slzy naším prostředkem vzájemného dorozumívání. Po celém dni jsme nebyly schopny se již ani podívat do očí, a tak mě majitel albergue jménem Tito španělsky přemlouval, abych se na Káču podívala. Jeho španělština byla sice na mě složitá, ale pochopila jsem, o co mu šlo. Podívala jsem se tedy na Káču alespoň na 2 vteřiny, abych zkontrolovala, jak na tom je. Pak jsem svůj zrak opět sklopila dolů, protože nám to oběma bylo v tu chvíli nepříjemné. Přesto jsme se dokázaly vcítit jedna do druhé. Už v půl jedenácté jsme se úplně hotové zabalily do spacáků a usnuly. Den to byl velmi náročný a pro nás i velmi přínosný.

Pondělí 5. listopadu

Santiago

První myšlenka, co mi po ránu vyvstala na mysli, byla jednoznačná. Jestli se teď nedáme dohromady, tak už nikdy. Myslím, že je zcela na místě, abych podotkla, že přátelství je jako rostlinka, která roste pomalu ale jistě. A pokud se dva lidé, kteří jsou v přátelském vztahu, snaží, tak dokonce i kvete. Roste i přes hádky, které bolí v jejich srdci. V důsledku hádky se to srdce otevře a rostlinka může zase kvést. Toto platí v jakémkoliv vztahu, nejen přátelském.

Káča se po probuzení pohybovala velmi tajemně. Bylo mi jasné, že se něco bude dít. Vlezla si ke mně do postele a já jsem si v tu ránu připadala, jako kdybych měla pomocná křídla, abych se rozmluvila. Ten den jsme se z postele vykopaly až v 10, protože usmiřování trvalo celou hodinu. Jestli si ovšem čtenář představuje bůhví co jsme v té posteli nedělaly, tak to je samozřejmě na omylu. Jako v každém pořádném vztahu, usmiřování je krásné vyvrcholení celé hádky.

Vyrazily jsme na nákup místní speciality, mandlových koláčů zvaných tartas de Santiago. V našich taškách jich nakonec skončilo asi 7. Po dlouhém zevlování jsme se vydaly zpět do Akvárka. Tito nám dělal společnost až do půlnoci, což byla doba, kdy zavíral. Vůbec jsme nešly spát, protože autobus na letiště nám odjížděl v 6 hodin ráno. A vstávat ve 4 ráno se nám skutečně nechtělo, stejně bychom neusnuly, navíc bylo ještě třeba vše zabalit. Celou noc jsme poslouchaly hudbu a

měly radost, že jsme spolu, protože nám přítomnost té druhé dodává energii a úsměv na tváři. Před cestou na letiště jsme ještě na stole v Akvárku složily z barevných kolíčků vzkaz do nebe volající „gracias“, což znamená španělsky „děkujeme“. Poté jsme se mohly už jen tiše dívat, jak naše cesta končí. Ale tato cesta nám umožnila vzájemné poznání, které zdaleka nekončí. Poznaly jsme, že máme spřízněné duše, které si rozumějí, tak jako s nikým jiným. Jsme nedotknutelná dvojka!

